

Sygn. akt IV Ka 156/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Adam Pietrzak
Protokolant:	Marta Synowiec

przy udziale Andrzeja Mazurkiewicza Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2016 r.

sprawy **K. J.**

syna S. i Z. z domu D. (...) r. w Ś. z art. 207 § 1 kk i art. 157 § 1 kk w związku z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 2 grudnia 2015 r. sygnatura akt II K 548/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że uznaje oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na podstawie art. 157 § 1 kk w z. z art. 11 § 3 kk wymierza mu karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 63 § 1 kk zalicza oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 6 kwietnia 2013 roku do dnia 14 stycznia 2014 roku;

III. utrzymuje w mocy punkt III części dyspozytywnej tegoż wyroku dotyczący zasądzenia kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu;

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. T. z Kancelarii Adwokackiej w Ś. 516,60 złotych tytułem kosztów nie opłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym;

V. zwalnia oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie zaliczając wydatki w sprawie na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn.akt IV Ka 156/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 grudnia 2015 r. (sygn.akt II K 548/13) Sąd Rejonowy w Świdnicy po rozpoznaniu sprawy K.J. oskarżonego o to że:

w okresie od miesiąca marca 2012 roku, do dnia 5 kwietnia 2013 roku, w Ś. , województwa (...), znęcał się fizycznie i psychicznie nad K.N., w ten sposób ,że wywoływał awantury domowe podczas ,których krzyczał na niego wyzywał go słowami powszechnie uznanymi za obelżywe i wulgarnymi, bił po twarzy i ciele, popychał, wyganiał z domu, poniżał oraz groził pobiciem, nie zapewniał: właściwej opieki medycznej w związku ze stwierdzonym u pokrzywdzonego nowotworem, podstawowej opieki medycznej, geriatrycznej prawidłowego dostarczania pokarmów, napojów oraz pielęgnacji co doprowadziło do odwodnienia organizmu, kacheksji z cechami niedożywienia, podejrzenia udaru mózgu, ubytki skóry i naskórka w okolicy biodrowej tj. w okolicy krętarza prawego odległą IV stopnia i I stopnia w okolicy krzyżowej - powstające w wyniku długotrwałego zajmowania przez pokrzywdzonego jednej pozycji; a nadto w bliżej nieustalonym czasie, nie później niż w dniu 5 kwietnia 2013 r., pobił go powodując obrażenia w postaci obustronnego złamania łuków jarzmowych i bocznych ścian oczodołów, złamanie prawej kości jarzmowej, złamanie ściany lewej zatoki szczękowej, krwiaka prawej gałki ocznej, oraz otarcia naskórka łokcia prawego pokrytego zorganizowanymi strupami o średnicy 1 do 2cm, bardzo wąskie, delikatne, linijne otarcia naskórka na klatce piersiowej na powierzchni łącznej o wymiarach 10 x 12cm pokryte częściowo zorganizowanymi strupkami, linijne otarcie na skórka na klatce piersiowej po stronie prawej o dł. 4cm częściowo pokryte zorganizowanymi strupkami, żółtawe, słabo widoczne odbiegnięcia na czole po stronie lewej o wymiarach 3 x 2cm, podbiegnięcie żółtawe, słabo widoczne w zakresie kolana lewego o wymiarach 7 x 4cm, podbiegnięcie krwawe żółtawe, słabo widoczne na powierzchni przedniej uda lewego, w dolnej jego części o wymiarach 10 x 6cm, podbiegnięcie krwawe żółtawe, słabo widoczne na powierzchni przyśrodkowej kolana prawego o wymiarach 12 x 7cm, ubytek naskórka i skóry w postaci tzw. odleżyny w okolicy biodrowej prawej o średnicy 5cm, otarcie naskórka częściowo pokryte strupem w okolicy szczytu czaszki, nieco po stronie prawej o wymiarach 1,5 x 1cm, co naraziło go na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu i naruszyło czynności narządów jego ciała na czas powyżej dni siedmiu,

tj. o czyn z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.,

I. oskarżonego K. J. uznał za winnego tego, że w okresie pomiędzy dniem 07 marca 2013 roku a dniem 05 kwietnia 2013 roku najpierw w nieustalonym dniu przed dniem 12 marca 2013 roku poprzez zadawanie ciosów spowodował u pokrzywdzonego K. N. obrażenia ciała w postaci obustronnego złamania łuków jarzmowych i bocznych ścian oczodołów, złamania prawej kości jarzmowej, złamania ściany lewej zatoki szczękowej, krwiaka prawej gałki ocznej, otarcia naskórka łokcia prawego pokrytego w dniu 05 kwietnia 2013 roku zorganizowanymi strupami o średnicy 1 do 2cm, liniżnego otarcia naskórka na klatce piersiowej na powierzchni łącznej o wymiarach 10 x 12cm pokrytego w dniu 05 kwietnia 2013 roku częściowo zorganizowanymi strupkami, liniżnego otarcia naskórka na klatce piersiowej po stronie prawej o długości 4 cm częściowo pokrytego w dniu 05 kwietnia 2013 roku zorganizowanymi strupkami, podbiegnięcia na czole po stronie lewej - żółtawego i słabo widocznego w dniu 05 kwietnia 2013 roku - o wymiarach 3 x 2cm, podbiegnięcia - w dniu 05 kwietnia 2013 roku żółtawego i słabo widocznego - w zakresie kolana lewego o wymiarach 7 x 4cm, podbiegnięcia krwawego - żółtawego i słabo widocznego w dniu 05 kwietnia 2013 roku - na powierzchni przedniej uda lewego, w dolnej jego części o wymiarach 10 x 6cm, podbiegnięcia krwawego - żółtawego i słabo widocznego w dniu 05 kwietnia 2013 roku - na powierzchni przyśrodkowej kolana prawego o wymiarach 12 x 7cm, otarcia naskórka częściowo pokrytego w dniu 05 kwietnia 2013 roku strupem w okolicy szczytu czaszki, nieco po stronie prawej o wymiarach 1,5 x 1cm, naruszających czynności narządów ciała pokrzywdzonego na okres powyżej siedmiu dni, po czym przez okres od dnia 15 marca 2013 roku do dnia 05 kwietnia 2013 roku znęcał się fizycznie i psychicznie nad K.N. w ten sposób, że przetrzymywał pokrzywdzonego w mieszkaniu, w tym przez okres od kilku do kilkunastu dni w stałej pozycji leżącej, nie zapewnił pokrzywdzonemu dostępu do właściwej opieki medycznej w związku ze spowodowanymi przez siebie obrażeniami ciała, nie zapewnił mu też właściwej opieki w domu poprzez prawidłowe dostarczanie pokarmów i napojów oraz pomocy przy pielęgnacji, co doprowadziło do odwodnienia i niedożywienia pokrzywdzonego, powstania u pokrzywdzonego ubytków skóry i naskórka w okolicy biodrowej, a ubytki te stanowiły odleżynę IV stopnia w okolicy krętarza prawego i I stopnia w okolicy krzyżowej, tj. występku z art. 157 § 1 k.k. i z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., i za to na podstawie art. 157 § 1 k.k. wymierzył mu karę roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej w pkt I części dyspozytywnej wyroku zaliczył oskarżonemu okres tymczasowego aresztowania w sprawie od dnia 06 kwietnia 2013 do dnia 06 lutego 2014 roku,

III. nakazał wypłatę ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Świdnicy na rzecz adw. A. T. kwotę 2273,04 zł (dwa tysiące dwieście siedemdziesiąt trzy złote cztery grosze) tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu,

IV. na podstawie art. 627 k.p.k. zasądził od oskarżonego K.J. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe obejmujące wydatki i kwotę 300 tytułem opłaty.

Powyższy wyrok zaskarżyli: obrońca oskarżonego i prokurator.

Obrońca oskarżonego zaskarżył wyrok na podstawie art. 444 kpk oraz art. 425§2 kpk w całości na korzyść oskarżonego zarzucając na podstawie art. 427§2 oraz art. 438 pkt 2 i 3 kpk:

1) mający wpływ na treść orzeczenia błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, wyrażający się w przyjęciu, iż wina i sprawstwo oskarżonego nie budzą żadnych wątpliwości, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na jednoznaczne przyjęcie winy oskarżonego co do przypisanych mu czynów,

2) mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów postępowania w postaci art. 4 kpk, art. 5§2 kpk i art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk polegającą na zaniechaniu uwzględnienia wszystkich okoliczności sprawy oraz przekroczeniu dopuszczalnych granic swobodnej oceny dowodów oraz zasady in dubio pro Reo, co znajduje wyraz, w szczególności, w całkowitym odrzuceniu wiarygodności wyjaśnień oskarżonego oraz pominięciu innych zgromadzonych w sprawie dowodów, które mogłyby mieć wpływ na ustalenie winy i sprawstwa oskarżonego, jak choćby zeznań świadków częściowo zeznania biegłego, przy jednoczesnym oparciu istotnych dla rozstrzygnięcia ustaleń w oparciu jedynie na opinii biegłego z zakresu informatyki, opinii sądowno psychologicznej oraz sprawozdaniu z badań krwi, oraz częściowo zeznających pracowników Opieki Społecznej.

Na podstawie art. 427§1 kpk oraz art. 437 kpk skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego we wskazanych wyżej punktach wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Świdnicy.

Prokurator zaskarżył wyrok na podstawie art. 425§1 i 2 oraz art. 444 kpk na niekorzyść oskarżonego zarzucając na podstawie art. 427§1 i 2 kpk, art. 437 kpk oraz art. 438 pkt 3 i 4 kpk:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na błędnym przyjęciu, że oskarżony K. J. w okresie od miesiąca marca 2012 roku do dnia 5 kwietnia 2013 roku, nie znęcał się fizycznie i psychicznie nad K. N. w ten sposób, że wywoływał awantury domowe podczas których krzyczał na niego wyzywał go słowami powszechnie uznanymi za obelżywe i wulgarnymi, bił po twarzy i ciele, popychał, wyganiał z domu, poniżał oraz groził pobiciem, nie zapewniał schronienia, pożywienia, właściwej opieki medycznej i geriatrycznej a na szkodę pokrzywdzonego K.N. działał jedynie w okresie pomiędzy dniem 07 marca 2013 roku, a dniem 05 kwietnia 2013 roku najpierw w nieustalonym dniu przed dniem 12 marca 2013 roku, powodując obrażenia w sposób opisany w punkcie I części dyspozytywnej wyroku, podczas gdy z zebranego materiału dowodowego w tym zeznań świadków E. K., W. R., G. M. jednoznacznie i bezsprzecznie wynika, iż oskarżony znamiona przestępstwa z art. 207§1 kk realizował wobec pokrzywdzonego od miesiąca marca 2012 r.,

- rażąca niewspółmierność kary, wyrażającą się w wymierzeniu oskarżonemu K.J., w zakresie czynu zarzuconego mu aktem oskarżenia – kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, podczas gdy okoliczności popełnienia przez oskarżonego przestępstwa z art. 207§1 kk i art. 158§1 kk w zw. z art. 11§2 kk oraz prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne, uwzględniające całokształt okoliczności podmiotowych i przedmiotowych sprawy, podjęty przez niego obowiązek sprawowania opieki nad 85 letnim pokrzywdzonym, ciężar gatunkowy zarzuconego oskarżonemu czynu, w powiązaniu z faktem jego uprzedniej karalności, okoliczności i pobudek jego działania, rodzaj dóbr naruszonych jego

czynem, realny brak pozytywnej prognozy i jakichkolwiek okoliczności łagodzących, a także założeń zapobiegawczych i wychowawczych, jakie kara ma osiągnąć w stosunku do osoby sprawcy – w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa i sprawiedliwej odpłaty za popełnione przestępstwa – prowadzą do wniosku, iż ich znaczenie i ciężar gatunkowy zostały w stopniu niedostatecznym uwzględnione w orzeczonym wymiarze kary pozbawienia wolności i karą odpowiednią nie będzie kara pozbawienia wolności w dolnej granicy ustawowego zagrożenia lecz tylko kara pozbawieni a wolności w wymiarze nie mniejszym niż 3 lata pozbawienia wolności, spełni wobec oskarżonego cele prewencji szczególnej, będzie sprawiedliwą odpłatą za popełnione przestępstwo

i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uznanie oskarżonego winnym działania w okresie przypisanym aktem oskarżenia i wymierzenie kary 3 lat pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego nie jest zasadna, generalnie zasadna jest natomiast apelacja prokuratora.

Zgromadzony w sprawie obszerny materiał dowodowy stwarza w ocenie sądu odwoławczego podstawy do uznania oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu.

Sąd I instancji zbyt pochopnie uznał, że zeznania świadków H. S., W. N., E. K., K. N. (1), E. K. (1), W. R., Z. Ż., E. K. (2), B. K., G. M., A. R. i A. S. R.,... nie pozwoliły na przyjęcie, iż swoim zachowaniem K.J. dopuścił się znęcania nad pokrzywdzonym w okresie objętym zarzutem, nadto dopuścił się wszystkich zachowań wskazanych w opisie czynu zawartego w akcie oskarżenia...” (k.10 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, k. 614 akt sądowych).

Tymczasem z zeznań świadka H. S. wynika, iż „... sprzedawczyni powiedziała mi w marcu 2013 r., że w sklepie był p. N. i również, że został pobity (...) widziałem, że p. N. ma siniaki pod oczami...” (k.43 v. akt sądowych),

z zeznań W. N., że „... około miesiąca temu (w marcu 2013 r.) widziałem p. N. jak miał zasinioną twarz /.../ pan N. był wtedy w sklepie po zakupy i mówił, że K.J.go pobił (...) w okresie letnim 2012 r. pan N. mówił mi, że boi się J. bo jest agresywny (...) pan N. przychodził do mnie i jadł obiady gdyż był głodny...” (k. 5v-6 akt sądowych),

z zeznań świadka E. K., że „... odkąd K. J.zamieszkał z p.N. zaczęły się awantury, było słyhać krzyki J. jak krzyczał na pana N., krzyczał wulgaryzmy, cyt. „(...)”(...) krzyczał również cyt. „(...)” (...) około półtora miesiąca temu (luty, marzec 2013) widziałam, że miał on (pokrzywdzony) siniaki na twarzy (...) kiedy zamieszkał u niego J. to pan N. stał się cichy, ..., zamknął się w sobie...” (k.7v.-8v. akt sądowych),

z zeznań K. N. (1), że „... pan N. od czasu gdy jest pod opieką J. jest człowiekiem zaniedbanym. Brudnia odzież, która była nie zmieniana, gdy był sam ubierał się elegancko. Były przypadki że był zasikany (...) że siedział do wieczora pod domem, gdyż nie miał klucza...” (k.11v-12 akt sądowych),

z zeznań E.K. (1), iż „...już w grudniu(2012 r.) on (pokrzywdzony) zaczął fizycznie i psychicznie zmieniać się. Zaczął chudnąć i stał się zamknięty w sobie. Po nowym roku zauważyłam u niego na dłoniach siniaki znacznej wielkości. Potem (...) jeszcze siniaki koło uszu. Około 6 tygodni temu (luty, marzec 2013 r.) zauważyłam (...) jeszcze siniaki pod oczami. One były duże i fioletowe (na pytanie) „czy go biją w domu” pan N. nie odpowiedział, tylko machnął ręką tak jakby to potwierdził, ale nie chciał komentować (...) słyszałam (...) od klientów, (...) że pan N. nie został wpuszczony do domu i musiał spać na ogródku na ławce...” (k. 18 akt sądowych),

z zeznań W. R., że „... w okresie lata 2012 r. słyszał krzyki wydobywające się z mieszkania K. N.. Zdarzeń takich było około 3-4, słyszał jak K. J.wyzywał słowami wulgarnymi K. (...) od września 2012 r. przestał się odzywać (...) mocno schudł, zrobił się błądy (...) na przełomie lutego i marca (2013 r.) zobaczyłem u K.N.podbite oko (...) słyszałem, że z powodu bicia go przez J. N. bał się wracać do mieszkania i spał w piwnicy...” (k.5 v.-k.6 akt sądowych),

z zeznań E. K. (2), że „... od około roku (kwiecień 2012 r.) zauważyłam znacznie pogarszający się stan zdrowia pana K.. Zaczął mocno chudnąć, chodził zaniedbany (...) latem (2012 r.) słyszałem krzyki wydobywające się z ich mieszkania

(...) wyzwiska ze strony J. kierowane do N. (...), latem 2012 roku (...) zauważyłam, (że) K.N. jak próbował wejść do swojego mieszkania po przekroczeniu progu K. (oskarżony) wybiegł z wnętrza i wypchnął go z powrotem na korytarz (...) to ten (pokrzywdzony) aż prawie się przewrócił pod moje drzwi...” (k.43 v.-44 akt sądowych),

z zeznań B.K., że „... widziałam, że spał (pokrzywdzony) w piwnicy (...) na początku lutego (2013 r.) prawie go nie poznałam, mocno schudł, był wychudzony, zaniedbany (...) słyszałam, że około miesiąc temu K. (oskarżony) pobił K...” (k.47v.-48 akt sądowych),

z zeznań G. M. że „... około pół roku temu (jeszcze 2012 r.) słyszałem krzyki wydobywające się z mieszkania pana N. (...) krzyki J. (...) wrzeszczał na pana N., wyzywał go słowami wulgarnymi (...) jak tak dalej będzie to znowu oberwiesz (...) dość często widywałem u niego (pokrzywdzonego) na twarzy ślady pobicia, zasinienia, były to obrażenia kilkudniowe (...) było to wiosną 2012 – przełom kwietnia i maja (...) wg mnie N. był zastraszonej (...) na ogródku płakał, że ma teraz źle, że nic nie ma, wszystko do zmieniło się po wprowadzeniu J...” (k.49v.-50),

z zeznań Z. Ż., że „... byłem świadkiem i tego jak (...) (pseudonim oskarżonego) wybiegał z domu i darł się” N. ja jeszcze z tobą nie skończyłem, wracaj...” K. 83v. akt sądowych),

wreszcie z zeznań A.L. R., że „... mój mąż zwrócił (...) uwagę, że K. chodził posiniaczony. W mieszkaniu słyszałam niejednokrotnie krzyki i wrzaski. Były to krzyki J.. Wyzywał K. słowami wulgarnymi (...) on (pokrzywdzony) bardzo bał się J...”(k.133v.-134 akt sądowych).

Cytowane wypowiedzi świadków układają się w logiczny, spójny ciąg dowodowy, nawzajem się uzupełniając i wbrew stanowisku sądu I instancji stanowią w ocenie sądu okręgowego podstawę do stwierdzenia, że oskarżony dopuścił się znęcania nad pokrzywdzonym w sposób i w czasookresie jak w zarzucie aktu oskarżenia.

Mimo, iż jak podnosi sąd I instancji świadkowie ci „... mieli tylko cząstkowe informacje odnośnie przebiegu koegzystencji oskarżonego i pokrzywdzonego w zajmowanym wspólnie mieszkaniu...” owe cząstkowe informacje po ich zestawieniu stanowią pełnowartościowy materiał dowodowy na okoliczność zachowań oskarżonego objętych zarzutem aktu oskarżenia a wyeliminowanych z opisu czynu przypisanego temu oskarżonemu w wyroku.

Odnośnie apelacji obrońcy oskarżonego jej zarzuty sprowadzają się do polemiki z ustaleniami sądu I instancji nie zawierając argumentów mogących podważyć trafności toku rozumowania tegoż sądu w zakresie czynu u przypisanego oskarżonemu zaskarżonym wyrokiem.

Brak jest w szczególności podstaw do kwestionowania zeznań świadków, w tym cytowanych wyżej oraz dokumentacji medycznej zwłaszcza opinii biegłego lekarza medycyny sądowej, który w swej opinii stwierdził, że obrażenia, których doznał pokrzywdzony „... powstały od działania narzędzi tępych, tępokrawędzistych lub od uderzenia się od takie narzędzia i mogły one powstać w wyniku stosowania wobec niego przemocy. Rodzaj i lokalizacja (...) obrażeń nie pozwala na przyjęcie, że do ich powstania doszło w wyniku upadku twarzą na podłogę...” (k.136 akt sądowych).

Wskazane dowody stanowią podstawę do uznania, że oskarżony jest sprawcą pobicia pokrzywdzonego i w efekcie spowodowania u niego opisanych w zarzucie obrażeń ciała.

Z powyższych przyczyn sąd okręgowy zmienił zaskarżony wyrok uznając oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu za co wymierzył mu karę 2 lat 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Przy wymierzaniu kary sąd odwoławczy miał na względzie wysoki stopień szkodliwości czynu, w szczególności spowodowanie u pokrzywdzonego – osoby w podeszłym wieku, słabej, schorowanej poważnych obrażeń w obrębie twarzoczaszki, świadczących o stosowaniu wobec niego brutalnej przemocy oraz uprzednią karalność oskarżonego, w tym za przestępstwo przeciwko życiu i zdrowiu.

Okoliczności łagodzących sąd okręgowy nie dopatrzył się.

Orzeczenie o kosztach oparte jest na przepisie art. 624§1 kpk i art. 17 ust.1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (z uwagi na orzeczoną karę izolacyjną).

pd